

An aerial photograph of a rural landscape. A wide, calm river flows through the center, surrounded by lush green trees and fields. In the background, there are rolling hills and a small town with several buildings. The sky is clear and blue.

SATASOTE

Hyvinvointialueen strategian valmistelu

Kalevi Mäkipää

1.6.2022

Strategiatyöryhmä

Valmistelevana työnä voidaan aloittaa strategiatyön määrittelyllä ja strategiakartan valmistelulla sekä alustavilla ohjaavien dokumenttien työstämisellä esimerkiksi strategiatyön alustavalla Aikataulusuunnittelulla (Vate 21.12.2021).

Valmistelussa tulee olla mukana myös turvallisuus ja varautuminen -jaoston osaaminen

Strategiatyöryhmä:

Kalevi Mäkipää pj., Euran kunta
Jyri Leppäkoski vpj., Satapelastus
Katri Siiri-Valovirta, Porin petu
Mira Metsälä, Satasote
Jouko Alinen, Satasairaala
Anneli Lehtimäki, Satasote
Jukka Mäkilä, Satasote

Strategiatyön lainsäädännön reunaehdot

HvaL § 41 Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialueella **on oltava strategia**, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen **toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista**. Hyvinvointialueen strategiassa tulee ottaa huomioon: 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtävälalla; 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset; 3) hyvinvointialueen tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet; 4) omistajapolitiikka; 5) henkilöstöpolitiikka; 6) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet...
...Hyvinvointialueen **strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista** hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä myös sen **toteutumisen arviointi ja seuranta**. Hyvinvointialuestrategian ottamisesta huomioon hyvinvointialueen talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 115 §:ssä. Strategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa.

JärjL § 11 palvelustrategia

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten **sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa**. Palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan **sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet**. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, **miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus**. Hyvinvointialueen on julkaistava palvelustrategiansa julkisessa tietoverkossa.

Johtopäätöksiä ja huomioita

- Pääosin normaalit julkisorganisaation strategiatyön reunaehdot
- Melko vapaat kädet strategiaprozessille
- Vaatimukset pikemminkin laatuvaatimustasoa nostavia
- Kahden erillisen strategiaprozessin ylläpito työlästä
- Strategia pitää olla enemmän yhdistävä kuin siilouttava

- Palvelustrategian vaatimukset korostavat asukkaiden tarpeita ja asukaslähtöisyyttä, sopii hyvin satakuntalaiseen ajatteluun
- Eryteisesti palvelustrategian taustalla oleva tietopohja kytkeytyy suoraan järjestämisnäkömyksen, tilannekuvien ja järjestäjän vaatimaan tietoon
- Kummatkin strategiaprozessit ja asiakirjat kannattaa sulauttaa yhdeksi hyvinvointialuestrategiaksi, ”valtuusto päättää että hyvinvointialuestrategia kattaa § 11 mukaisen palvelustrategian”

Laadukas hyvinvointialueen strategia

- Perustuu arvoihin ja organisaation olemassaolon perussyihin
 - Miksi ja keitä varten hyvinvointialue on olemassa ja miltä pohjalta se toimii.
- Hyödyntää tietoa
 - Strategia ei toimi tyhjiössä. Sen tulee perustua tietoon toimintaympäristöstä ja perusteltuihin analyyseihin tulevasta.
- On rakennettu asukkaan ympärille
 - Koko strategian, rakenteesta lähtien, tulee perustua satakuntalaiseen asukkaaseen sekä hänen hyvinvointinsa ja terveytensä tukemiseen.
- Ei sisällä rajoja
 - Koko hyvinvointialueen uudistuksen ytimessä on rajojen ja sillojen purkaminen ja palveluiden yhteensovittaminen
- Sisältää aitoja valintoja
 - Aitoja valintoja sisältämättömiä kirjauksia ja itsestäänselvyksiä tulee välttää.
- On selkeä
 - Strategian ydinosien tulee olla niin selkeitä ja tiiviitä, Sanoitus on tärkeää.
- On tehty yhdessä
 - Laatiminen laajalla kokoonpanolla ja sidosryhmien ja asukkaiden kanssa parantaa strategian hyväksyttävyyttä ja hyödynnettävyyttä, puhumattaan usean näkökulman tuomista hyödyistä. Haasteena on valintojen terävyyden säilyttäminen.
- On jatkuvasti työn alla
- On johdettavissa
 - Tärkein viimeisenä: Joko johdat vastaamaasi toimintaa strategialla, tai sitten et johda. Jos strategia jää arjesta irralliseksi paperiksi eikä sen toteutumista voi seurata, se on hyödytön.

Strateginen tilannekuva

- Tilannekuva koostuu erilaisista lähteistä kootusta datasta ja tunnistetuista ilmiöistä
- Tilannekuvan tavoitteena luoda pohja strategisten tavoitteiden ja seurantatietojen määrittämiseen
- Jatkossa tilannekuvaa muodostetaan myös lakisääteisten vähimmäistietosisältöjen perusteella
- Tilannekuva koostetaan huhti-toukokuun aikana

Tilannekuvan muodostaminen

- Satakunnan järjestämishaasteet
- Satakunnan ilmiöt
- Demografinen tilannekuva
- Talouden lähtötilanne
- Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2024
- Sote-uudistuksen valtakunnalliset tavoitteet
- Pelastuksen kansalliset tavoitteet
- Julkisen hallinnon uudistamisen strategia
- Hyvinvointineuvottelun materiaali, THL 12/2021
- Palveluiden järjestämisen kyselyn tulokset, 12/2021
- Asukas/henkilöstökyselyn tulokset, 4/2022
- Sidosryhmäkyselyn tulokset, 5/2022

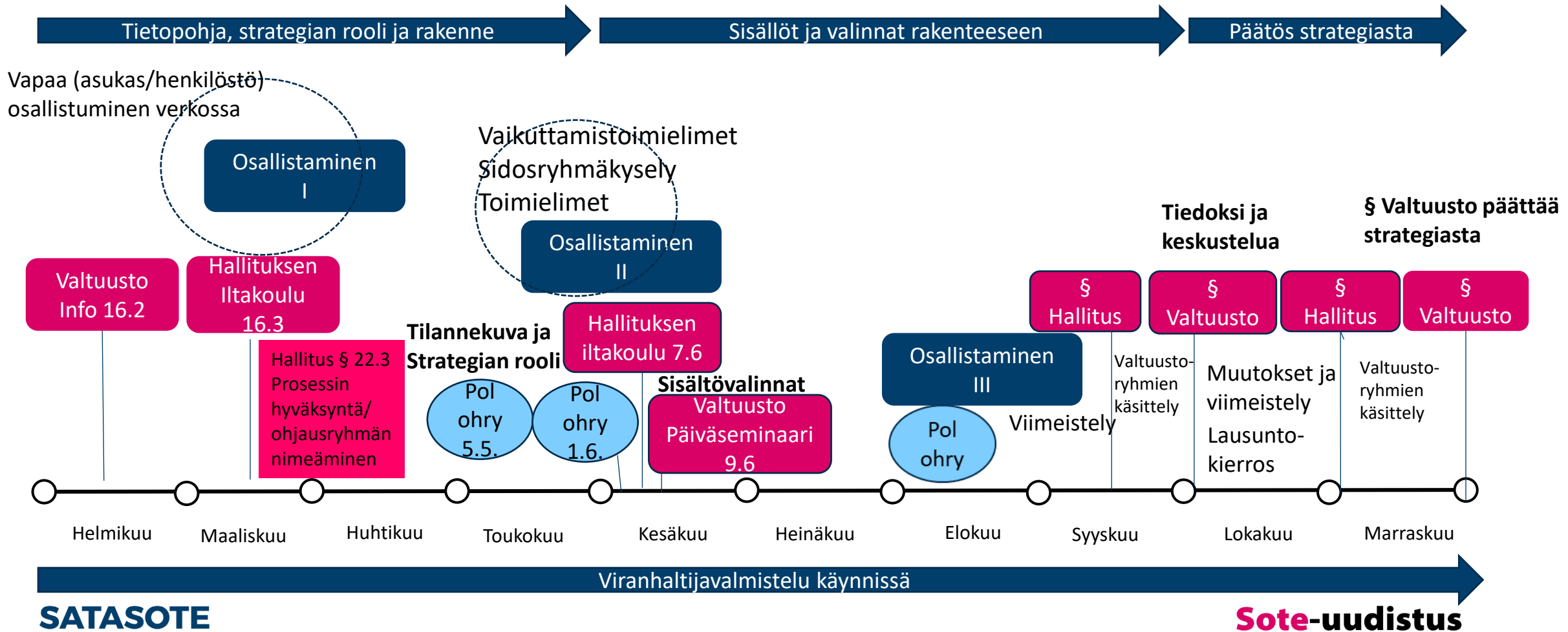


Strategisiin valintoihin vaikuttavat tekijät

Sidosryhmäkysely

- Valtuusto, varavaltuutetut sekä lautakunnan jäsenet
- Vaikuttamistoimielimet
- Satakunnan yrittäjät ry
- Seurakunnat
- Kauppakamarit
- Kunnat
- YTHS
- Yliopistot ja oppilaitokset
- Kysely noin 1600:lle maakunnan sote-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan yhdistykselle.

Strategian valmisteluprosessi



Laki hyvinvointi
alueesta, 41 §

Hyvinvointialuestrategia, joka sisältää sote palvelustrategian

*Laki sosiaali- ja terveydenhuollon
järjestämisestä, 11 §*

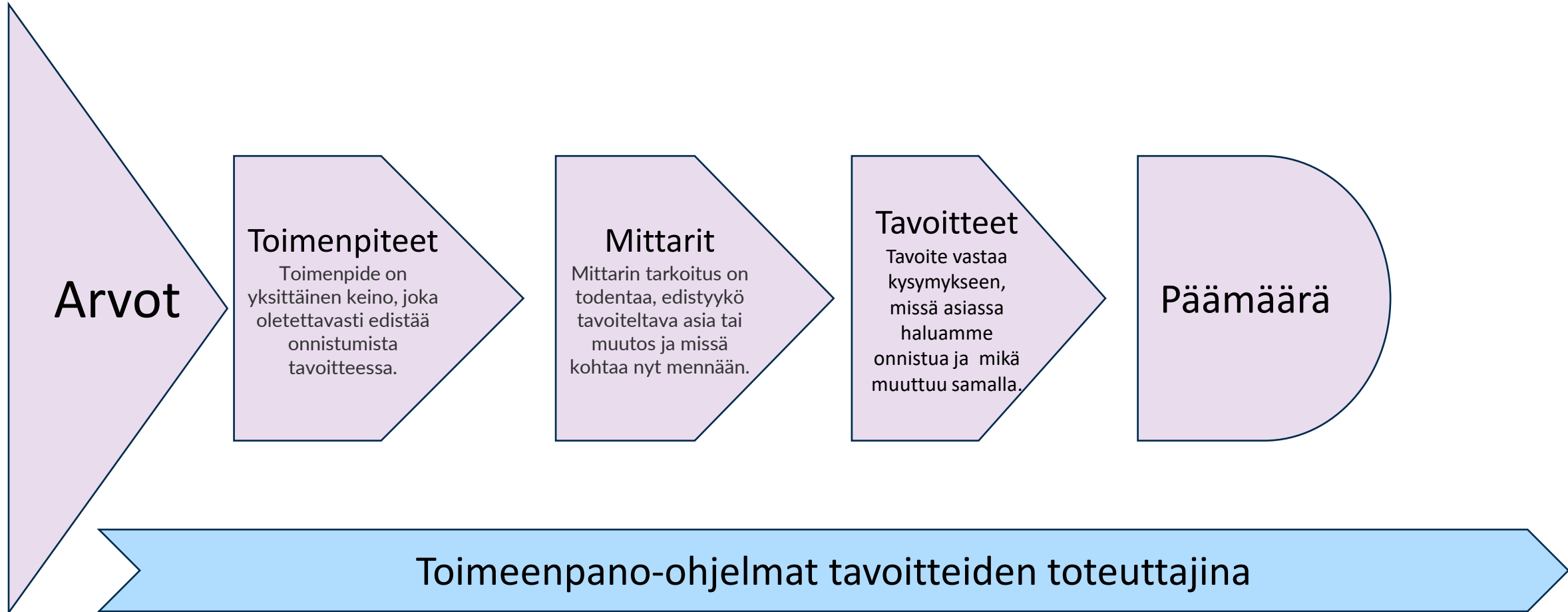
Strategiaan pohjautuva **sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelma** tarkoittaa väestöryhmiä ja palvelukokonaisuuksia koskevia tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita. Järjestämissuunnitelmassa määritellään yhteisasiakkuuksiin, asiakasohjaukseen, palveluverkkoon ja monituottajuuteen liittyvät periaatteet. Lisäksi otetaan kantaa mm. palvelukriteereiden, harkinnanvaraisten asiakasmaksujen ja palvelusetelien arvojen määräytymiseen.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Huomioon on otettava myös valtakunnalliset strategiset tavoitteet. Palvelutasopäätökseen tulee sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämiseksi.

*Laki pelastustoimen
järjestämisestä, 6 §*

Muut suunnitelmat ja ohjelmat, jotka tarkentavat strategian toimeenpanoa ja seuranta

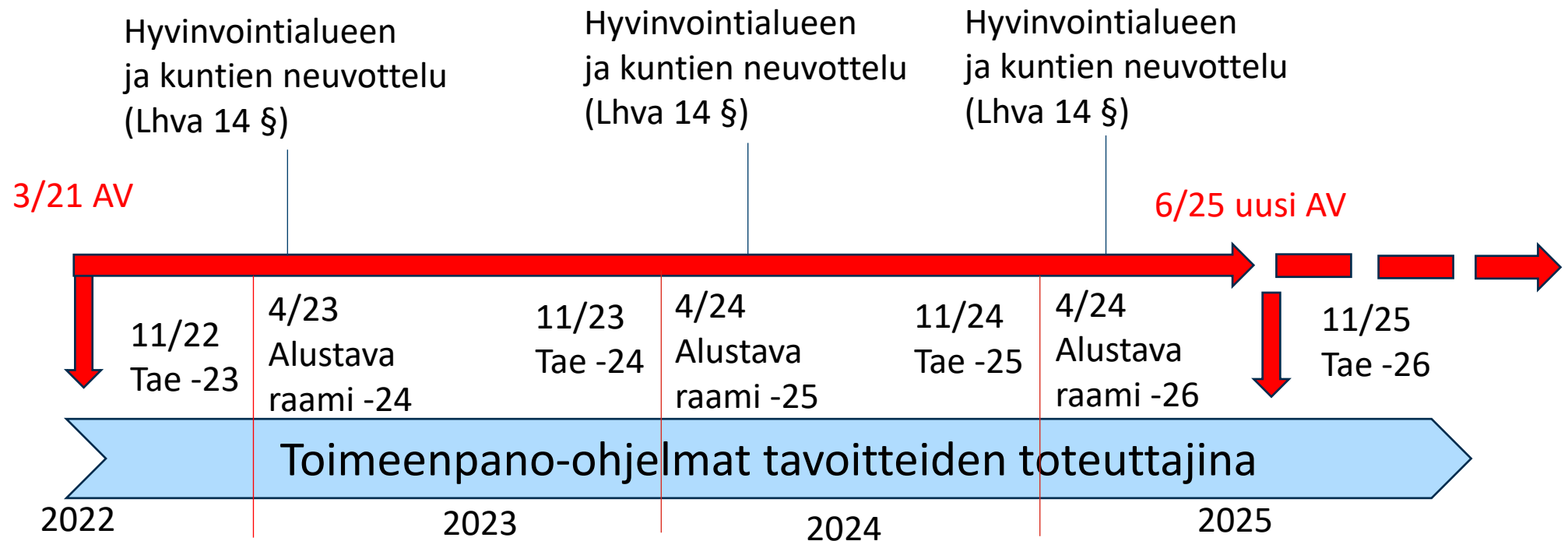
Mitä tavoittelemme



Strategian toteutuminen ja seuranta

Strategiassa määritellään tavoitteet erityisesti vuosille 2023-2025

Strategian seuranta toteutetaan jatkuvan strategiaproessin periaatteiden mukaisesti.



Strategia työryhmä

- Sote-palvelujen järjestämissuunnitelma / sote-palvelustrategia (sote-järjestämlaki 11 §)
- Valvontaohjelma (sote, laki valmisteilla)
- Monituottajuusohjelma?
- Pelastustoimen palvelutasopäätös (pela-järjestämlaki 6 §)
- Talousarvio ja -suunnitelma (hva-laki 115 §)
- Investointisuunnitelma (hva-laki 16 §)
- Valmiussuunnitelma (hva-laki 150 §, sote-järjestämlaki 50 §)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (mm. yhdenvertaisuuslaki)
- Osallisuus-, vuorovaikutus- ja hyvinvointiohjelma (huomioitava hva-strategiassa, hva-laki 41 §)
- Hyvinvointikertomus (sote-järjestämlaki 7 §)
- Osallisuussuunnitelma?
- Viestintäsuunnitelma
- Henkilöstöohjelma (huomioitava hva-strat., hva-laki 41 §)
- Omistajapoliittinen ohjelma (huom. hva-strategiassa, hva-laki 41 §)
- Riskienhallintaohjelma
- Ict-muutosohjelma

Poimintoja strategiasta

- Strategian ymmärtäminen vaikuttavuuden/tuloksellisuuden lähtökohtana
- Indikaattori/tunnusluku strategian toteutumisen kertojana
- Tunnusluku tulee useimmiten merkitykselliseksi kahdessa suunnassa.
 - Se antaa tärkeäksi koettua ja vertailukelpoista tietoa mahdollisista strategiavaihtoehdoista, kun on päätettävä, mihin suuntaan edetään.
 - Tai tunnusluku kuvaa tekemisessä etenemistä päämäärän suuntaan.
- Yhdistettynä tämä tarkoittaa, että tunnusluvun merkityksellisyys ratkaistaan strategisesti merkittävien päätösten valmistelussa ja päätöksentekoa seuraavassa tekemisessä sekä tekemisen vaikutusten arvioinnissa.
- Tunnusluku ilman yhteyttä kunnan päätöksentekoon ei ole strategisesti merkittävä.

Strategian ymmärtäminen vaikuttavuuden lähtökohtana

“Laajassa tutkimuksessa selvitettiin strategiatauntemusta suomalaisissa yhtiöissä. Mukana oli noin 150 organisaatiota ja 10 000 työntekijää. Vaikka strategiat on yhtiöissä hyvin kirjattu ja julkaistu, vain 13 prosenttia johdosta ja 8 prosenttia keskijohdosta pystyy määrittelemään virallisen strategian. Työntekijöistä enää kaksi prosenttia tietää, mitä tavoitellaan ja millaisin keinoin. Jos johto ei muista strategiaa, ei oikein voi olettaa, että työntekijätkään sitä tietäisivät.” Maury 2016.

Tuloksellisuus tavoitteena

Kuntaliiton kotisivujen mukaan tuloksellisuus on yläkäsite tuottavuudelle, vaikuttavuudelle, laadulle, kustannusvaikuttavuudelle, tehokkuudelle sekä työelämän laadulle.

Toiminnan voidaan sanoa olevan tuloksellista silloin kun asiakkaiden tarpeisiin vastataan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti ja myös työssä jaksaminen on hyvällä tasolla.

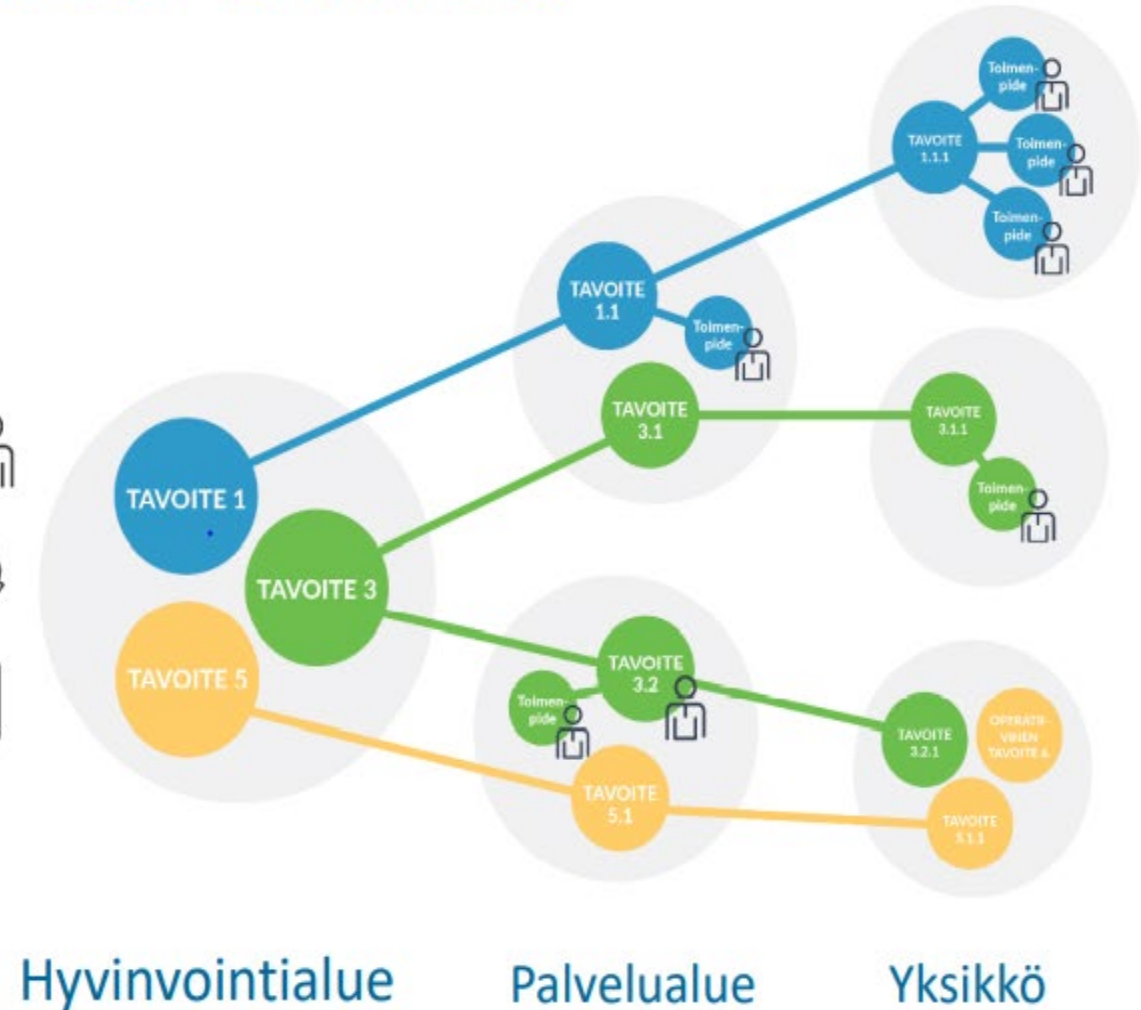
Mitä tuloksellisuus tarkoittaa käytännössä?

- Pyydetään vuodeosaston sairaanhoitajaa kuvaamaan, mistä he tietävät, onko tänä vuonna heidän työnsä vuodeosastolla ollut parempaa kuin viime vuonna.
- Sama kysymys laajennetaan koskemaan koko sotekeskusta ja esitetään ylilääkärille, hoitotyönjohtajalle ja lautakunnan puheenjohtajalle.
- Sitten laajennetaan kysymys koko toimialueelle ja pyydetään toimialueen johtajaa, hyvinvointialueen johtajaa ja valtuuston puheenjohtajaa kuvaamaan, miten heidän tietoonsa tulee, onko toiminta toimialueella parantunut.
- Kun nämä keskustelut analysoidaan, alkaa hahmottua ensimmäinen luonnos kokonaiskuvaksi siitä informaatiosta, jota hyvinvointialueella on aidosti käytettävissä tuloksellisuuden arvioinnissa.

Strategia ohjaa koko organisaation toimintaa



1. Strategian päämääristä johdetaan organisaatio-yksikkö-tiimitason tavoitteet
2. Tavoitteet linkitetään ylätasolta lähtien yhtenäiseksi ketjuksi - toteutus suunnitellaan yksiköissä ja tiimeissä ja vastuutetaan ihmisille.
3. Yhdellä tavoitteella voi olla monta toimenpidettä, jotka jakautuvat läpi organisaation
4. Koko ketjua voidaan seurata ja ohjata mistä kohdasta tahansa
5. Hyötynä on yhtenäinen suunnittelu, toteutus ja seuranta.





Viestinnän ja osallisuuden toimenpiteet

	Teko	Sisältö	Tavoite	Kohderyhmä	Jakelu	Ajankohta	Vastuu	Status
Osallisuus	Henkilöstö- ja asukaskysely	Sähköinen kysely	Pohjatiedon kerääminen	Henkilöstö, asukkaat	Nettisivut, some-kanavat, sähköposti	29.3.-24.4.2022	Osallisuustyöryhmä, strategiatyöryhmä, viestintä	Valmis
Osallisuus	Sidosryhmäkysely	Sähköinen kysely	Pohjatiedon kerääminen	Sidosryhmät	Nettisivut, sähköpostit suoraan sidosryhmille	18.-31.5.2022	Strategiatyöryhmä, Jouko Alinen	Valmistelu
Viestintä	Kyselyjen tuloksista tiedottaminen	Kyselyn tulokset tiiviisti	Strategiaprosessista kertominen	Henkilöstö, sidosryhmät	Nettisivut, some-kanavat, henkilöstötiedote	Kesäkuu 2022	Viestintä	Kesken
Info	Hallituksen iltakoulu	Strategiaprosessin ajankohtaiset ja seminaarin valmistelu	Tilannekatsauksen esittäminen	Päätäjät	Live	7.6.2022	Strategiatyöryhmä	Valmistelu
Osallisuus	Valtuustoseminaari	Työpaja valtuutetuille	Sisältövalinnoista päättäminen	Päätäjät	Live	9.6.2022	Strategiatyöryhmä	Valmistelu
Viestintä	Tilannekuvasta tiedottaminen	Satakunnan tilannekuva tiiviisti	Valmistelusta ja strategian pohjamateriaalista kertominen	Henkilöstö, sidosryhmät asukkaat	Nettisivut, some-kanavat	Kesäkuu 2022	Viestintä	Kesken
Viestintä	Sisältövalinnoista tiedottaminen	Strategian sisältövalinnan valtuuston päivä-seminaarin pohjalta	Valmistelusta kertominen	Henkilöstö, sidosryhmät, asukkaat	Nettisivut, some, henkilöstötiedote	Kesäkuu 2022	Viestintä, strategiatyöryhmä	Kesken
Viestintä	Internetsivujen päivittäminen	Strategiatyön aikataulu, toimenpiteet yms.	Tieto saatavissa yhdestä paikasta	Henkilöstö, asukkaat, sidosryhmät	Nettisivut	Kesä-syky 2022	Viestintä	Kesken
Osallisuus	Osallisuuspelit	Strategiapeli Topaasian avulla	Strategiatyön jalkauttaminen	Henkilöstö (aluksi johtoryhmät ja esihenkilöt)	Teams, live	Syky 2022 – kevät 2023	Topaasia-pääkäyttäjät, strategiatyöryhmä	Kesken
Osallisuus		Osallistaminen 3				Elokuu 2022		Kesken
Viestintä	Strategian visualisointi	Strategian visuaalinen esitys, kuva/video	Selkeyttää strategian	Henkilöstö, sidosryhmät	Nettisivut, some, uutiset, tiedotteet	Marraskuu 2022	Viestintä	Kesken
Viestintä	Strategiasta tiedottaminen	Strategian sisällöt	Saattaa valmis strategia kohderyhmille	Henkilöstö, sidosryhmät, asukkaat	Info-tilaisuus, tiedote, nettisivut, some, sisäiset kanavat ja tilaisuudet	Marraskuu 2022	Viestintä, strategiatyöryhmä	Kesken

Aluehallitus 9.5.2022

Kuntayhteistyöltk

Toimitilalk

- Nuorisovaltuusto
- Vammaisneuvosto
- Vanhusneuvosto
- Elinkeino- ja järjestöneuvottelukunta

Aluevaltuusto

- Tarkastuslautakunta
- Vaalilautakunta

Aluehallitus
Jaostot

Hyvinvointialuejohtaja

Strategia ja järjestäminen
Strateginen suunnittelu ja seuranta, palvelujen järjestäminen, tiedolla johtaminen

Sote -johtaja

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujohtaja
Lasten, nuorten ja perheiden palvelultk

Aikuisten palvelujen johtaja
Aikuisten palvelultk

Ikäntyneiden palvelujen johtaja
Ikäntyneiden palvelultk

Pelastusjohtaja
Turvallisuus ja varautuminen ltk

SOTE -KESKUS

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialue
Kuntoutus
MT, päihdepalvelut
Vammaispalvelut

Aikuisten palvelujen toimialue (ml. perustason vastaanottopalvelut)
Kuntoutus
MT, päihdepalvelut
Vammaispalvelut

Ikäntyneiden palvelujen toimialue
Kuntoutus
MT, päihdepalvelut
Vammaispalvelut

Pelastuslaitos toimialue
Onnettomuuksien ehkäisy
Pelastustoiminta
Suunnittelu ja raportointi
Ensivastetoiminta

Erityistason ja sairaalapalveluiden toimialue
ml diagnostiikka ja suun terveydenhuolto

Konsernipalvelut toimialue
henkilöstöpalvelut, hallintopalvelut, talouspalvelut, ICT -palvelut, tekniset palvelut, rakennuttaminen ja hankekehitys, hankinta- ja logistiikka palvelut, ateria- ja puhtauspalvelut kehittäminen, valvonta ja turvallisuus palvelut

Palveluiden järjestäminen, strateginen ohjaus

Palvelutuotanto, operatiivinen toiminta

Sote-uudistus

An aerial photograph of a town and its surrounding landscape. A large, winding river flows through the center of the town, with several bridges crossing it. The town is densely packed with houses and buildings, interspersed with green trees. Beyond the town, there are vast fields of golden-brown crops, likely wheat or corn, stretching towards the horizon under a clear blue sky. The overall scene is bright and sunny, suggesting a clear day.

SATASOTE

Kiitos